

- 12—HOMMELIUS. *Bibliotheca juris rabbinica et saracenorum arabica instructa*. Byruthi, 1762, in-8°.
- 13—HOTTINGER. *Promptuarium, sive bibliotheca orientalis*. Heidelbergæ 1658, in-4°.
- 14—ROSSI. *Dizionario storico degli autori arabi piu celebri e delle principali loro opere*. Parma, 1807, in 8°.
- 15—SCHNURRER. *Bibliotheca arabica*. Halæ, 1811, in-8°.
- 16—WUSTENFELD. *Die Geschichtschreiber der Araber und ihre Werke* (XVIII vol. der Ab. der kon. Ges. der Wiss. zu Göttingen). Göttingen 1882, in-4°.
- 17—ZENKER. *Bibliotheca orientalis*. 2 vol. in-8°. 1846-1866. Leipzig. *On trouvera également des indications relatives aux ouvrages arabes, des traductions de manuscrits et des récits de voyage dans les pays arabes dans les publications périodiques suivantes:*
- 18—*Journal asiatique*. Paris, 1822-1883 (Maçoudi, Ibhū-Batoutah etc., ont été traduits dans cet important recueil).
- 19—*Journal of the asiatic society*-1837-1883. Calcutta.
- 20—*Zeitschrift der Deutsch. Morgenland Gesellschaft*. (Recueil contenant d'importants travaux sur les Arabes.)
- 21—*Bulletin et mémoires de la société de géographie de paris*. (Les tomes V et VI des mémoires contiennent la traduction de la géographie d'Edrisi)
- 22—*Journal of the roynt geogr. society* Londres. Les voyages de Burton Pally, etc. en Arabie ont été publiés dans se recueil.) *Pour les indications bibliographiques relatives aux travaux scientifiques des Arabes, consulter également les ouvrages mentionnés plus loin à la fin du paragraphe relatif aux œuvres scientifiques des arabes.*
- ۱۲ - اویلیوس - کتابخانه اطلاعات حقوقی عبرانی و شرقی
عربی - بیروت ۱۷۶۲
- ۱۳ - هوتینگر - مخزن کتابخانه شرقی - هایدلبرگ ۱۶۵۸
- ۱۴ - روسی - فرهنگ تاریخی مؤلفین عرب و آثار عمده ایشان، پارم ۱۸۰۷
- ۱۵ - شنورر - کتابخانه عربی، سال ۱۸۱۱
- ۱۶ - ووستنفلد، تاریخ نویسندگان عرب و آثار ایشان (جلد ۱۸ مجموعه انجمن سلطانی شرقی گوتینگن) گوتینگن ۱۸۸۲
- ۱۷ - زنکر - کتابخانه شرقی، ج ۲، لایپزیک ۱۸۴۶ - ۱۸۶۶
اشاراتی نیز در باب مؤلفات عربی و ترجمه های کتب خطی و سفرنامه های درممالک اسلامی در جراید و مجلات ذیل میتوان یافت
- ۱۸ - مجله آسیائی - پاریس ۱۸۲۲ - - ۱۸۸۳ (ترجمه مسعودی و این بطوطه و غیره در این مجموعه مهم انتشار یافته)
- ۱۹ - مجله انجمن آسیائی - کلکتا ۱۸۳۷ - ۱۸۸۳
- ۲۰ - مجله انجمن آسیائی آلمان (مجموعه ای شامل مطامعات مهم در باب اعراب)
- ۲۱ - مجله و نشریات انجمن جغرافیای پاریس (مجله ۶۰ نشریات آن شامل ترجمه جغرافیای ادریسی است)
- ۲۲ - مجله انجمن شاهی جغرافیائی - لندن (سفرنامه های بورتون و یاله و غیره - عربستان از این مجموعه انتشار یافته) برای فهرست مراجع کارهای علمی اعراب باید بکتابی که در آخر فصل راجع بکارهای علمی اعراب از این پس ذکر خواهد شد رجوع کرد.

۴ - تاریخ عرب در نواحی مختلفه اسلامی

- 23—ADELLATIF. *Histoire de l'Égypte, suivie de divers extraits d'écrivains orientaux, traduits de l'arabe par S. de Sacy.* Paris. 1810 in-4°.
- 24—ABOU-OBÉID-EL-BEKRI. *Description de l'Algérie, trad. par de Stane.* in-8°. Paris. 1859.
- 25—ABOULFARAG. *Historia dynastiarum...* (Histoire universelle depuis l'origine du monde jusqu'à l'époque de l'auteur) Texte arabe et traduction latine, par Pococke; Oxoniæ. 1663. in-4°. Une traduction allemande de cet ouvrage faite sur le texte arabe a été publiée en 1785, à Leipzig.
- 26—ABOULFEDA. *Annales musulmici arabice et latine.* Éd. Adler. 5 vol. in-4°. Leipzig, 1794.
- 27—ABOUL-HASSAN. *Annales régum Mauritanie* Éd. Tornberg, Upsaliæ, 1843-46. 2 vol. in-4°.
- 28—ABOUL-GHAZI-BEHADOUR. *Histoire des Mogols, trad. par Des Maisons.* Saint - Pétersbourg, 1871-74. 2 vol. in-8°.
- 29—AKBER. *The institutes of the Emperor Akber, translated from the original persian by F. Gladwin.* Calcuta. 1783-86. 3 vol. in-4°. (Composé par l'ordre d'Akber, cet ouvrage donne une bonne description de l'Hindoustan sous la domination mongole). Il existe une seconde édition du même ouvrage, en 2 vol. publiés à Londres en 1800.
- 30—ALBIROUNI. *Chronologie orientalischer Völker.* Ed E. Sachau, Leipzig, in-4°, 1876
- 31—AMARI. *Frammenti di testi arabi per servire alla storia della Sicilia musulmana.* Florence, 1855, in-8°.
- 32—AMARI. *Storia dei Musulmani da Sicilia.* 1854-1869, 4 vol. in 8°. Firenze.
- 33—AMARI. *Biblioteca arabo-sicula,* Lipsia, 1856, 2 vol. in-8°.
- ۲۳ - عبداللطیف - تاریخ مصر بضمیمه منتخباتی از مؤلفین شرقی، ترجمه سیلوستر دو ساسی - پاریس ۱۸۱۰
- ۲۴ - ابو عبیدالیکبری، شرح الجزائر، ترجمه دوستان، پاریس ۱۸۵۹
- ۲۵ - ابوالفرج - تاریخ طبقات ... (تاریخ عمومی از آغاز عالم تا زمان مؤلف) متن عربی و ترجمه لاتینی بوکوک، آکسفورد ۱۶۶۳، ترجمه آلمانی این کتاب از روی متن عربی شده در ۱۷۸۵ در لایپزیک انتشار یافته
- ۲۶ - ابوالفداء - تاریخ اسلام بعربی و لاتینی - چاپ آدلر، ج ۵، لایپزیک ۱۷۹۴
- ۲۷ - ابوالحسن - سائنامه سلطنت اعراب، چاپ تورنسبرگ، اویسالا ۱۸۴۳ - ۲۰۴۶ ج
- ۲۸ - ابوالغازی بهادر - تاریخ مغول، ترجمه دمزون، یطرزبورغ ۱۸۷۱-۱۸۷۴، ج ۲
- ۲۹ - اکبر - تزک اکبری، ترجمه از اصل فارسی بتوسط ا. گلادوین، کلمکت، ۱۷۸۳ - ۳۰۸۶ ج (این کتاب که فرمان اکبر نوشته شده شرح خوبی از هندوستان از زمان سلفه مغول دارد) چاپ دوم هم از همین کتاب دو جلد است که در لندن در ۱۸۰۰ منتشر شده
- ۳۰ - بیرونی - آثار الباقیه، چاپ زاخانو، لایپزیک ۱۸۷۶
- ۳۱ - آماری - منتخبات از متون عربی برای مطالعه تاریخ اسلام در صقلیه - فلورانس ۱۸۵۵
- ۳۲ - آماری - تاریخ اسلام در صقلیه، فلورانس ۱۸۵۴ - ۱۸۶۹، ج ۴
- ۳۳ - آماری - کتابخانه عربی صقلیه، لایپزیک ۱۸۵۶، ج ۲

- 34—CARDONNE. *Histoire de l'Afrique et de l'Espagne, sous la domination des Mores d'après des manuscrits arabes*. 3 vol. in-12. Paris 1765.
- 35—CAISSIN DE PERCEVAL. *Essai sur l'histoire des arabes avant l'islamisme*. Paris, 1847, 3 vol. in-8°.
- 36—CONDE. *Historia de la dominacion de les arabes in Espana*. Nouv. édit. Barcelonne, 3 vol. in-18. 1844. Ce livre, écrit d'après les manuscrits arabes. a été traduit en français par Marles, Paris, 3 vol. in-8°, 1825.
- 37—CRICHTON. *History of Arabia*. Édimbourg, 1833, 2 vol. in-18.
- 38—DEFREMERY. *Historie des sultans ghourides*, trad, française. Paris. 1844, in-8°.
- 39—DEFREMERY. *Histoire des khans mongols du Turkistan et de la Transoxiane*, traduite du persan. Paris, 1853, in-8°.
- 40—DESVERGERS. *Arabie*. Paris. 1847, in-8°.
- 41—DORN. *Muhammedanische Quellen zur geschichte der Südlischen kōstentländer des kaspischen*. (Textes arabes. persans et turcs), publiés et commentés par B. Dorn. 4 vol. in-8-0. Saint-Petersbourg, 850-58.
- 42—DOZY. *Histoire des Musulmans d'Espagne de 711 à 1110*. Leyde, 1861, 4 vol. in-18
- 43—ELLIOT. *The History of India as told by its own historians. The muthammedan period*. London, 1877, 8 vol. in-8°.
- 44—ELMACIN. *Historia saracénica* (750 à 1150.), arab. et lat. Ed. Th. Erpenii. Lugd. Batavorum. 1625 n fo, traduite en français en 1657 par Vatiez, sous ce titre: *Histoire mahométane*. Paris in-4°.
- 45—FERISTAH. *History of the rise of the mahometan power in India till the year 1612*, translated from the persiau by J. Brigr. London, 1829, 4 vol. in-8°.
- ۳۴- کارڈن - تاریخ افریقا و اسپانیا در زمان تسلط اعراب
بنابر کتب خطی عربی، ۳ ج، پاریس ۱۷۶۵
- ۳۵- کوسن دویرسوال - مطالعاتی در تاریخ اعراب پیش از
اسلام ۳ ج، پاریس ۱۸۴۷
- ۳۶- کوند - تاریخ تسلط اعراب بر اسپانی، چاپ جدید
بارلین ۴ ج، ۱۸۴۴، این کتاب که از روی کتب
خطی عربی نوشته شده توسط مارل ترجمه شده، چاپ
پاریس ۱۸۲۵، ۴ ج
- ۳۷- کرایشتن - تاریخ عربستان اندمبورگ ۱۸۳۳، ۲ ج
- ۳۸- دفمری - تاریخ پادشاهان غوری، ترجمه فرانسه،
پاریس ۱۸۴۴
- ۳۹- دفمری - تاریخ خانهای مغول ترکستان و ماوراءالنهر
ترجمه از فارسی، پاریس ۱۸۵۳
- ۴۰- دورژه - عربستان، پاریس، ۱۸۴۷
- ۴۱- دورن - اسناد اسلامی در باب تاریخ نواحی جنوبی
دریای خزر (متون عربی و فارسی و ترکی) با تصحیح
و حواشی، دورن، ۴ ج، پترزبورگ ۱۸۵۰-۵۸
- ۴۲- دوزی - تاریخ مسلمانان اسپانیا از ۷۱۱ تا ۱۱۱۰،
لیدن ۱۸۶۱، ۴ ج
- ۴۳- الیوت - تاریخ هندوستان بنابر گفته مورخین آن
دوره اسلامی، لندن ۱۸۷۷، ۸ ج
- ۴۴- ابوالمعاسن - تاریخ اعراب (۷۵۰ تا ۱۱۵۰) چاپ
عربی و لاتینی، اربنی، لیدن ۱۶۲۵، ترجمه فرانسه
در ۱۶۵۷ توسط واتیه باین عنوان، تاریخ اسلامی،
پاریس
- ۴۵- فرشته - تاریخ سلطنت سلسله‌های اسلامی در هندوستان
تا ۱۶۱۲، ترجمه از فارسی توسط ژ. بریاس، لندن
۱۸۲۹، ۴ ج

- 46—FRENSEL. *Lettre sur l'histoire des Arabes avant l'islamisme*. Paris, 1836, in-8°.
- 47—GHOLAM HOSSEIN KHAN. *History of the mahometan power in India during the last century*, translated by J. Brigs. London, 1 vol. 1832
- 48—GŒJE. *Fragmenta historicorum, arabicorum*. Lugd. Batavorum, 1869, 2 vol. in-4°.
- 49—ORANGERET DE LAGRANGE. *Les Arabes en Espagne. Extraits des historiens orientaux*. Paris, 1824, in-8°.
- 50—GREGORIO. *Rerum arab. quæ ad hist. Siculam spectant ampla collectio, arab. et lat* Panormi. 1797. in- f^o.
- 51—HAKEM. *History of the conquest of spain*. translated from the Arabic by Harry Jones. London 1858 in-8°.
- 52—HALEVY. *Études sabéennes*. Paris, 1875, in-8°.
- 53—HOWORTH. *History of the Mongols*. London: 1880. 2 vol in-8°.
- 54—IBN-EL-ATHIR. *Chronicon*. Ed. Tornberg. Lugd Batavorum, 1853-75 14 vol. in-8° (Chronique allant jusqu'à l'année 628 de l'hégire)
- 55—IBN-DJOBAIL. *Voyage en Sicile sous le règne de Guillaume le Bon*, texte arabe et trad. par Amari. Paris, 1846, in-8°.
- 56—IBN-KHALIKAN. *Biographical dictionary*, translated from the Arabic by de Slane, 1842-1871 London, 4 vol in-4°. Comprend a vie des personnages illustres de l'islamisme depuis Mahomet jusqu'au milieu du XIIIe siècle de notre ère.
- 57—IBN-KHALDOUN. *Histoire des Berbères et des dynasties musulmanes de l'Afrique*, trad. de Slane, Alger, 1852-56. 4 vol. in-8°.
- 58—IBN-KHALDON. *Histoire de l'Afrique sous les aghlabites et de la Sicile sous les musulmans*. Texte arabe et traduction par M. Desvergers, 1841, in-8°. Paris.
- ۴۶ - فرنسئل - مکتوبی در باب تاریخ اعراب پیش از اسلام
پاریس ۱۸۳۶
- ۴۷ - غلامحسین خان - تاریخ سلسله های اسلامی در هندوستان
در قرن گذشته، ترجمه ژ. برایس، لندن ۱۸۳۲
- ۴۸ - گوئیو - منتخبات تاریخی عرب، لندن ۱۸۶۹، ۲ ج
- ۴۹ - گرانزره دیولا گرانز - اعراب در آسیایا مستخرج
از مورخین شرقی، پاریس ۱۸۲۴
- ۵۰ - گری گوریو - سلطنت عرب بنا بر مورخین، مجموعه
کامل عربی و لاتینی، پانورم ۱۷۹۷
- ۵۱ - حاکم - تاریخ فتح آسیایا، ترجمه از عربی بتوسط
هاری جونس، لندن ۱۸۵۸
- ۵۲ - هالوی - مطالعات در باب صابیون، پاریس ۱۸۷۵
- ۵۳ - هورث - تاریخ مغول، لندن، ۱۸۸۰، ۱ ج
- ۵۴ - ابن الاثیر - تاریخ، چاپ نورمبرگ، لندن ۱۸۵۳ -
۱۴۰۷۵ ج (تاریخ سنوات تا سال ۶۲۸ هجری)
- ۵۵ - ابن جبیر - سفرنامه صقلیه در زمان سلطنت گیوم
بیکوکار، متن عربی و ترجمه آماری، پاریس ۱۸۴۶
- ۵۶ - ابن خلکان - وفیات الاعیان ترجمه از عربی بتوسط
دوسلان، لندن ۱۸۴۲ - ۱۸۷۱، ۴ ج (شامل ترجمه
احوان رجال معروف اسلام از زمان یغیبر (ص) تا
نیمه قرن سیزدهم میلادی)
- ۵۷ - ابن خلدون - تاریخ بربرها و سلسله های اسلامی
افریقا، ترجمه دوسلان، الجزایر، ۱۸۵۲-۴۰۶ ج
- ۵۸ - ابن خلدون - تاریخ افریقا در زمان اغلبیون و صقلیه
در زمان اسلام، متن عربی و ترجمه دورژه، پاریس
۱۸۴۱

- 59—IBN-EL-KOUTHYA. *Hist. de la conquête d'Espagne par les musulmans*. Trad. Charbonneau. extr. du journal asiatique. Paris, 1856.
- 60—KREMER. *Culturgeschichte des Orients*. Wien, 1875-77, 2 vol. in-8°.
- 61—LIES. *The Tarik-ul Kholfa'a or History of the caliphs... to the year 900 of the Hijrah*. Calcuta. 1857, in-8°.
- 62—MAÇOUDI. *Les Prairies d'or*. Texte arabe et traduction par Barbier de Meynard. Paris, 1891-1878 9 vol. in-8°. Cette histoire universelle va jusqu'au Xe siècle. Il en existe une traduction anglaise publiée par Sprenger, à Londres en 1841.
- 63—MAKKARI. *The History of the mahommedan dynasties of Spain, translated by Gaingos*. London, 1840, 2 vol in-4°.
- 64—MAKKARI. *Analectes sur l'histoire et la littérature des Arabes l'Espagne*, Publiés par Dozy, Dugat, etc. Leyde, 1855-1860. 5 vol. in-4°.
- 65—MAKRIZY. *Histoire des sultans mamlouks de l'Égypte*, trad. Quatremère, Paris, 1845, 2 vol. in-4°.
- 66—MARCEL. *Histoire de l'Égypte depuis la conquête des Arabes*. Paris, in-8°, 1848.
- 67—MIRCHOND. *Historia ghaznevidarum*. Éd. Wilken, Berlin, 1832 in-4°.
- 68—MIRCHOND. *Historia Samanidarum*. Éd. Wilken, Gott. 1808.
- 69—MOHAMMED-EL-KAIROUANI. *Histoire de l'Afrique*, trad. Rémusat. Paris, 1845, in-8°.
- 70—MURPHY. *The history of the mahometan empire in Spain*. London, 1816, in-4°.
- 71—OSBORN. *Islam under the khalifs of Baghdad*. London, 1878, in-4°.
- 59 - ابن الزوطیه - تاریخ فتح اسپانیا بدست مسلمانان ، ترجمه شاربونو، مستخرج از مجله آسیائی، پاریس ۱۸۵۶
- 60 - کرمر - تاریخ معارف شرق ، وین ۱۸۷۵-۲۰۷۷ ج
- 61 - لیس - تاریخ الخلفاء ، سال ۹۰۰ هجری ، کلکته ۱۸۵۷
- 62 - مسودی - سراج الذهب ، متن عربی و ترجمه باریه - دوشار ، پاریس ۱۸۶۱ - ۱۸۷۸ ، ج ۹ ، این تاریخ عمومی تا قرن دهم را شامل است ، ترجمه انگلیسی هم از آن در دست است که بنوسط اسپرینگر صورت گرفته لندن ، ۱۸۴۱
- 63 - مکاری - تاریخ سلسله های اسلامی اسپانیا ، ترجمه گیانگوس ، لندن ۱۸۴۰ ، ج ۲
- 64 - مکاری - منتخبات در باب تاریخ و ادبیات اعراب اسپانیا ، چاپ دوزی و دوگا و غیره ، لندن ۱۸۵۵ - ۱۸۶۰ ، ج ۵
- 65 - مقریزی - تاریخ سلاطین مملوک مصر ، چاپ کاترمر ، پاریس ، ۱۸۴۵ ، ج ۲
- 66 - مارسل - تاریخ مصر از زمان تسلط اعراب ، پاریس ۱۸۴۸
- 67 - میرخوند - تاریخ غزنویان ، چاپ ویلکن ، برلین ۱۸۳۲
- 68 - میرخوند - تاریخ سامانیان ، چاپ ویلکن ، گوتن - برگ ۱۸۰۸
- 69 - محمد الفیروانی - تاریخ افریقا ، ترجمه رموزا ، پاریس ۱۸۴۵
- 70 - مورفی ، تاریخ سلطنت اسلامی در اسپانیا ، لندن ۱۸۱۶
- 71 - اوسبورن ، اسلام در زمان خلفای بغداد ، لندن ۱۸۷۸

- 72—OTBI. *The kitab-i-jamini, historical memoirs of the emir Sabaktigin and the sultan Mahmud of Ghazna early conquerors of Hindustan*, translated from the persian version of the contemporary arabic chronicle of el Otbi, by J. Reynolds. London, 1858, in-8°.
- 73—POCOCKE. *Specimen historiae arabum*. 1649, in-4°. Oxoniae. Extrait de l'histoire arabe d'Aboulfarage concernant les origines et les mœurs des arabes. Une nouvelle édition de cet ouvrage a été publiée en 1806, on y a ajouté une traduction de l'histoire des anciens Arabes d'Aboulféda par S. de Sacy.
- 74—LA PRIMAUDAIE. *Les Arabes en Sicile et en Italie*. Paris, 1867, in-8°.
- 75—RASCHID-ELDIN. *Histoire des mongols*, traduite par Quatremère.
- 76—RASMUSSEN. *Historia præcæptorum arabum regnorum... ante islamismum* (d'après les man. arabes de la bibl. de Copenhague) Haunia, 1817, in-4°.
- 77—RECUEIL DES HISTORIENNES ORIENTALES DES CROISADES publié par de Slane et Defremery, 2 vol. in-8°. Paris, 1872-76.
- 78—REINAUD. *Chroniques arabes, extraite des historiens arabes et relatives aux guerres des croisades*. Paris, 1829, in-8°.
- 79—REINAUD. *Invasion des Sarrasins en France, Savoie, etc.*, d'après les auteurs chrétiens et musulmans. Paris, 1836, in-8°.
- 80—ROUD EL KARTAS. *Histoire des souverains du Magreb (Espagne et Maroc) et annales de la ville de Fez*. Trad. Beaumier, Paris, 1860, in-8°.
- 81—S. DE SACY. *Mémoires sur les antiquités de la perse et sur l'histoire des Arabes avant Mahomet* Paris in-4°.
- ۷۲ - عنبی - تاریخ یمنی ، یادداشت های تاریخی در باب سلطنت سبکتگین و سلطان محمود غزنوی فاتحین هندوستان ، ترجمه از روایت فارسی تاریخ عربی عنبی معاصر ایشان بتوسط رینولدس ، لندن ۱۸۵۸
- ۷۳ - یوکوک - نمونه های مورخین عرب ، آکسفورد ، ۱۶۴۹
منتخب از تاریخ عربی ابوالفرج در باب اصل عربها و اخلاق ایشان ، چاپ جدیدی از این کتاب در ۱۸۰۶
انتشار یافته و ترجمه ای از تاریخ اعراب قدیم تألیف ابوالفداء بتوسط س . دوساسی بر آن افزوده اند
- ۷۴ .. لایریموده - اعراب در صقلیه و ایتالیا ، پاریس - ۱۸۶۷
- ۷۵ - رشید الدین - تاریخ مغول ترجمه کاترمر
- ۷۶ - راسموسن - تاریخ سلطنت سلسله های عمده عرب پیش از اسلام (بنا بر کتب خطی عربی کتابخانه کپنهاگ) هوبنه ۱۸۱۷
- ۷۷ - مجموعه مورخین شرقی جنگهای صلیبی ، چاپ دوسلان و دفرمری ، ۲ ج ، پاریس ۱۸۷۲-۷۶
- ۷۸ - رنو - تواریخ عرب ، منتخب از مورخین عرب مربوط به جنگهای صلیبی ، پاریس ۱۸۲۹
- ۷۹ - رنو - دستبرد اعراب ، برفرانسه و ساووا و غیره ، بنا بر مؤلفین عیسوی و مسلمان و غیره ، پاریس ۱۸۳۶
- ۸۰ - روض القرطاس - تاریخ سلاطین مغرب (اسپانیا و مراکش) و تاریخ شهر فاس ، ترجمه یومیه ، پاریس ۱۸۶۰
- ۸۱ - س . دوساسی - یادداشت هایی در باب بنا های قدیم ایران و تاریخ اعراب پیش اسلام ، پاریس

- 82—SAUVAIRE. *Histoire de Jérusalem et d'Hébron depuis Abraham jusqu'à la fin du quinzième siècle de l.-C.*, traduite sur le texte arabe de Moudjired-Dyn. P. ris, 1876 in-8°.
- 83—SÉDILLOT. *Histoire des Arabes*. 2e éd. Paris 1877, 2 vol. in-8°.
- 84—SPRUNER. *Historischen hand atlas*. Goteh, 1853, in-f°.
- 85—TABARI. *Chronique*, traduite par Zotenberg. Paris, 1867-74, 4 voi. in-8°. Cette célèbre chronique a été traduite également en latin, en persan et en turc. Elle comprend l'histoire du monde jusqu'à l'an 302 de l'hégire.
- 86—TIMOUR. *Instituts politiques et militaires de Tamerlan écrits par lui-même en mongol et traduits en français sur la version persane*, par san glès. Paris, 1787, in-8°.
- 87—WAKEDI. *The Conquest of Syria* Edited with notes by Lees. Calcutta, 1855-62, 9 fasc. in-8°.
- 88—WAKEDI. *Geschichte der Eroberung von Mesopotamien und Armenien*. Herausgegeben von Mordtmann. 1847. Hambourg, in-4°.
- 89—G. WEIL. *Gesch. der Khalifen*. Monheim, 1846-62, 5 vol.—*Geschichte der islam. woelker*. Stuttgart, 1866, in-8°.
- 90—WHEELER. *The History of India from the earliest ages*. 4 vol. Paris, Londres, 1881.
- 91—WUSTENFELD. *Die Chroniken der Stadt Mekka*. Leipzig, 1858-59, 3 voi. in-8°.
- 92—ZEEN UD DEEN. *Tuhfat-ul-Mujahideen*, translated into English by Rowlandson. London, 1833, in-8°. (histoire des musulmans de l'Inde).
- 93—ABOULFEDA. *De vita et rebus gestis Mahomedis*, texte arabe et trad. latine Oxonii, 1723, in-f°. *Vie de Mahomet*, texte arabe et trad. française par Desvergers. Paris, 1837, in-8°.
- ۸۳ - سوور - تاریخ اورشلیم و هبرون از زمان ابراهیم تا آخر قرن پانزدهم میلادی ، ترجمه از متن عربی - مجیدالدین ، پاریس ۱۸۷۶
- ۸۳ - سدی لو - تاریخ اعراب ، چاپ دوم ، پاریس ۱۸۷۷ ج ۲
- ۸۴ - اسپرونر اطلس تاریخی - گوتا ۱۸۵۳
- ۸۵ - طبری - تاریخ ، ترجمه زوتنبرگ ، پاریس ۱۸۶۷-۷۴ ج ۴ ، این تاریخ معروف بلاتینی و فارسی و ترکی هم ترجمه شده است . شامل تاریخ عالم تا سال ۳۰۲ هجری است
- ۸۶ - تیمور - یادداشت‌های سیاسی و نظامی تیمور که خود بمغولی نوشته و از ترجمه فارسی فرانسه نقل شده ، ترجمه لانگلس ، پاریس ۱۷۸۷
- ۸۷ - واندی - فتوح الشام ، چاپ و حواشی لیس ، کلکته ۱۸۵۵ - ۹۰۶۲ جزوه
- ۸۸ - واندی - فتوح عراق و ارمنستان چاپ فن مرتعان ، هامبورگ ۱۸۴۷
- ۸۹ - ژ . ویل - تاریخ خلفاء ، مانهایم ۱۸۴۶ - ۵۰۶۲ ج تاریخ اسلام ، اشتوتگارت ۱۸۶۶
- ۹۰ - ویلر - تاریخ هندوستان از زمانهای قدیم ، ج ۴ - انتشار یافته ، لندن ۱۸۸۱
- ۹۱ - ووستنفلد - تاریخ ناحیه مکه ، لایپزیک ، ۱۸۵۸ - ج ۳ ، ۵۹
- ۹۲ - زین الدین - تحفة المجاهدین ، ترجمه انگلیسی رولاندسن لندن ۱۸۳۳ (تاریخ مسلمانان هند)
- ۳ - مذهب اسلام
- ۹۳ - ابوالفداء - سیره و اعمال محمد ، متن عربی و ترجمه لاتینی ، آکسفورد ۱۷۲۳ - زندگی محمد ، متن عربی و ترجمه فرانسه دورژه ، پاریس ۱۸۴۷

- 94—BARTHÉLEMY SAINT—HILAIRE. *Mahomet et le Coran*. Paris, 1864, in-8°.
- 95—BASHEEROOJ-DEEN... *On the exegetic science of the Qoran*. Calcuta, 1852-57, 10 vol. in-8°.
- 96—CORAN. Traduction française par Kasimirski. Paris, 1840. La première édition du Coran en arabe a été publié à Hamborg en 1694. Il a été publié des traductions de cet ouvrage dans plusieurs langues. La plus ancienne est une traduction latine de Bibliander en 1543. Les commentaires et appréciations du Coran sont inombrables.
- 97—DABRY DE THIERSANT. *Le Mahométisme en Chine*. Paris, 1878, 2 vol. in-8°.
- 98—DOZY. *Essai sur l'histoire de l'islamisme*, trad. Chauvin. Paris 1879, in-8°.
- 99—DUGAT. *Histoire des philosophes et des théologiens musulmans de 632 à 1158 de J.-C.* Paris, 1878.
- 100—FLUEGEL. *Concordantie Corani arabicae*. Leipsig, 1842, in-4°.
- 101—GALLAND. *Recueil des rites et cérémonie du pèlerinage de la Mecque*. in-8°. Amsterdam, 1754.
- 102—KREHL. *Ueber die religion der vorislamischen Araber*. Leipsig, 1863, in-4°.
- 103—MAHOMET. *The original sources for the biography of Mahomet*. Calcuta, 1853, in-8°.
- 104—MISHCAT-UL-MASABIH. *Collection of the most authentic traditions regarding the actions and sayings of Mahomet*, translated from the original Arabic, by A. Mathews. Calcuta, 1810, 2 vol. in-4°.
- 105—MOHAMMED—AL—SHARASTANI. *Book of religions philosophical sects*. Edited by Cureton, London 1842. 2 vol. in-8°.
- ۹۴ - یارتلمی سنت هیلر - محمد و قرآن ، پاریس ۱۸۶۵
- ۹۵ - بشیرالدین ، تعبیرات علمی قرآن ، کلکته ۱۸۵۲ -
- ۱۰ ، ۵۷ ج
- ۹۶ - قرآن ترجمه فرانسه کازیمیرسکی - پاریس ۱۸۴۰
- اولین چاپ متن عربی قرآن در هامبورگ در ۱۶۹۴
- منتشر شده و ترجمه هائی از آن بچندین زبان چاپ شده ، قدیمتر از همه ترجمه لاتینی بیب ایاندر در ۱۵۴۳ است ، تفسیر ها و تأویلات قرآن از شماره خارجست
- ۹۷ - دابری دو تیرسان - اسلام در چین ، پاریس ۱۸۷۸ ج
- ۹۸ - دوزی - مطالعه در تاریخ اسلام ، ترجمه شوون ،
- پاریس ۱۸۷۹
- ۹۹ - دوگا - تاریخ حکماء و متألهین اسلام از ۶۳۲ تا
- ۱۱۵۸ میلادی ، پاریس ۱۸۷۸
- ۱۰۰ - فلوگن - کشف الایات متن عربی قرآن لایپزیک
- ۱۸۴۲
- ۱۰۱ - گلان - مجموعه مناسک و آداب زیارت مکه ، آمستردام
- ۱۷۵۴
- ۱۰۲ - کرهل - در باب مذهب اعراب پیش از اسلام ، لایپزیک
- ۱۸۶۳
- ۱۰۳ - پنمبر - مراجع اصلی ترجمه احوال محمد ، کلکته
- ۱۸۵۳
- ۱۰۴ - مشکوة المصابیح - مجموعه احادیث اصلی در باب
- اعمال و افکار محمد ص - ترجمه از اصل عربی توسط
- مانیوز ، کلکته ۱۸۱۰ ج
- ۱۰۵ - محمد الشورستانی - کتاب ملل و نحل ، چاپ کورتن
- لندن ۱۸۴۲ ج

- 106—NOELDEKE. *Geschichte des Qorâns*. Göttingen, 1860. in-8°.
 107—SHURRIEF. *Qanoon-e-islam, or the customs of the moosulmans of India*. London, 1832, in-8°.
 108—SPERENGER. *Das Leben und die Lehre des Mohamed nach bisher grösstentheils unbenutzten Quellen*. Berlin, 1868, in-8°.
 109—G. DE TASSY. *Mémoire sur des particularités de la religion musulmane dans l'Inde*. Paris. 1831, in-8°.
- ۱۰۶ - نلیدکه - تاریخ قرآن ، گوتینگن ۱۸۶۰
 ۱۰۷ - شورریف - قانون الاسلام یا رسوم مسلمین هند ، لندن ۱۸۳۲
 ۱۰۸ - اسپرنگر - زندگی و کارهای محمد (ص) از تواریخی که تاکنون چاپ نشده ، برلین ۱۸۶۸
 ۱۰۹ - گ . دو تاسی - یادداشتها در باب اختصاصات مذهب اسلام در هند ، پاریس ۱۸۳۱

۴ - معرفه الملل ، مؤسسات اجتماعی ، آداب و رسوم

- 110—ADRIL. *L'Arabie contemporaine*. Paris, 1868, in-8°.
 111—BLUNT. *Bedouin tribes of the Euphrates*. London, 1879, 2 vol. in-8°.
 112—BLAU. *Arabien in VI Jahrhundert*. Eine ethnographische skizze (*Zeitschrift der deuts. Morgenland Ges.* 23e volume).
 113—BURCKHARDT. *Travles in Arabia*. London, 1829. in-4°. (trad. fr.) 1835, 3 vol. in-8°.
 114—BURTON. *Personal narrative of a pilgrimage to el Medinah and Meccah*. London, 1855. 3 vol, in-12.
 115—DU CAUROV. *Législation musulmane sunnite, rite hanéfi*. Paris, 1848, in-8°.
 116—DAUMAS. *La Vie arabe et la société musulmane*, Paris, in-8°.
 117—DIETRICH. *Die anthropologie der Araber in X Jahrhundert*, Berlin, 1865, in-8°.
 118—QUERRY. *Droit mussulman (Législation schite)*. Paris, 1871, 2 vol. in-8°.
 119—ISAMBERT. *Itinéraire de l'Orient*. 3 vol. in-18, Paris, 2e édition 1882, (*Renseignements nombreux mais souvet inexacts.*)
- ۱۱۰ - آدریل - عربستان کنونی ، پاریس ۱۸۶۸
 ۱۱۱ - بلونت - قبایل بدوی فرات ، لندن ۱۸۷۹ ، ج ۲
 ۱۱۲ - بلاو - عربستان در قرن ششم ، مطالعه معرفه الملل (مجله انجمن مستشرقین آلمان ، ج ۲۳)
 ۱۱۳ - بورکارت - سفر در عربستان ، لندن ۱۸۲۹ ، ترجمه فرانسه ۱۸۳۵ ، ج ۳
 ۱۱۴ - بورتین - سفرنامه شخصی زیارت مدینه و مکه ، لندن ۱۸۵۵ ، ج ۳
 ۱۱۵ - دو کورووا - قوانین اسلامی سنی ، فرقه حنفی ، پاریس ۱۸۴۸
 ۱۱۶ - دوما - زندگی اعراب و جامعه اسلامی ، پاریس
 ۱۱۷ - دیتریسی - نژاد شناسی اعراب در قرن نهم ، برلین ۱۸۶۵
 ۱۱۸ - کری - حقوق اسلامی (قوانین شیعه) ، پاریس ۱۸۷۱ ، ج ۲
 ۱۱۹ - ایزامبر - خطسیر در مشرق ، ج ۳ ، پاریس ۱۸۸۲ چاپ دوم (اطلاعات بسیار ولی اغلب نادر است)

- 120—KHALIL. *Code musulman. Rite malékite, texte arabe et traduction par Seignette. Constantine, 1878, in-8°.* ۱۲۰ - خلیل - شرایع اسلام ، فرقه مالکی ، متن عربی و ترجمه سیت ، قسطنطین ۱۸۷۸
- 121—KHANIKOFF. *Mémoire sur l'ethnographie de la Perse. Paris, 1866, in-4°.* ۱۲۱ - خانیکوف - یادداشت در باب معرفه الملل ایران ، پاریس ۱۸۶۶
- 122—NIZAM. *Collection of opinion and precepts of mahomeddan law. Calcutta, 1828-1835, 6 vol in-4°.* ۱۲۲ - نظام ، مجموعه آراء و حکم شرایع اسلام ، کلکته ۱۸۲۸ - ۱۸۳۵ ج ۶
- 123—NIEBUHR. *Voyage en arabie, trad. française. Amesterdam, 1776, 2 vol. in-4°.* ۱۲۳ - نیبور - سفر در عربستان ، ترجمه فرانسه ، آمستردام ۱۷۷۶ ج ۲
- 124—PALGRAVE. *Voyage dans l'Arabie centrale, trad. française. Paris, 1866, 2 vol. in-8°.* ۱۲۴ - پالگراو - سفر در عربستان مرکزی ، ترجمه فرانسه ، پاریس ۱۸۶۶ ج ۲
- 125—LE PLAY. *Les Ouvriers de l'Orient. in-8°, Tours, 1867.* ۱۲۵ - لویله - کارگران شرق ، تور ۱۸۶۷
- 126—PELLY. *Visit to the wahabee capital of centrale Arabia. (Proc. of the Royal geog. society, 1865).* ۱۲۶ - پله - معاینه ریانتخت وهاییان در عربستان مرکزی (نشریه انجمن جغرافیائی شاهی ، ۱۸۶۵)
- 127—PLAYFAIRE. *Histoire de l'Arabie heureuse. Paris, 1859, in-8°.* ۱۲۷ - پلایفر - تاریخ عربستان سعیده ، پاریس ۱۸۵۹
- 128—SANTAGRA. ET CHARBONNEAU. *Droit musulman, statut personnell et successions. Paris, 1873-74, 2 vol. in-8°.* ۱۲۸ - سانتاگرا و شاربوننو - حقوق اسلامی ، حقوق انفرادی و میراث ، پاریس ۱۸۳۷ - ۲۰۷۴ ج
- 129—H. SPENCER. *Descriptive sociology. 8 vol. in 8°. London (en cours de publication) un volume de cet important ouvrage est consacré aux Arabes.* ۱۲۹ - اسپنسر - علم الا اجتماع توصیفی ۸ ج - لندن (در حال انتشار) یک جلد ازین کتاب مهم معروف باعراست
- 130—VAMBÉRY. *Sittenbilder aus dem Morgenlande. Berlen, 1876.* ۱۳۰ - وامبری - وصف آداب مشرق ، برلین ۱۸۷۶
- 131—VIVIEN DE SAINT-MARTIN *Dictionnaire de géographie (en cours de publication. 2 voi. in-4°. Paris) . Paris,* ۱۳۱ - ویوین دو سن مارتین - فرهنگ جغرافیائی (در حال انتشار ۲ ج منتشر شده) ، پاریس
- 132—WALLIN. *Journey from Cairo to Medina (J. of roy. georg. sus. 1854).* ۱۳۲ - والین - سفر از قاهره تا مدینه (مجله انجمن جغرافیائی شاهی ۱۸۵۴)
- 133—WELLSTED. *Travles. in Arabia. London, 1838, 2 vol. in-8°.* ۱۳۳ - ولستد - سفر در عربستان ، لندن ۱۸۳۸ ج ۲
- 134—WETZTEIN. *Nord-arabien... (Zeitschrift für allgemeine Erdkunde, 1865).* ۱۳۴ - ورتزاین - عربستان شمالی (مجله انجمن جغرافیائی شاهی ۱۸۶۵)
- 135—WUESTENFELD. *Genealogische tabellen der arabischen stämme und familien. 1 vol. in4^o. Göttingen, 1852.* ۱۳۵ - ووستنفلد - نسب نامه های قبایل و طوایف عرب ، گوتینگن ۱۸۵۲

۵ - ادبیات و حکمت

- 136—ABOU TALEB. *Sentences et poésies*. Il existe plusieurs traductions des œuvres de ce contemporain de Mahomet, la dernière a été publiée en arabe et latin (Oxonii, 1806, in-4°).
- 137—AMROLKAIS. *Le Divan*, texte arabe accompagné d'une traduction par de Slane, in-4°, Paris, 1837.
- 138—ANTAR. Translated from the Arabic by Hamilton. London, 1820, 2 vol. in-18°. *Les Aventures d'Antar*, traduites par M. Devic. Paris, in-8°. *Antaræ poëma arabicum moallakah...* Éd. E. Me-nil. Lugd. Batavorum, 1816, in-4°. Les Poèmes d'antar se trouvent publiés également dans les diverse traductions latine anglaise et allemande des MO-ALLAKAT.
- 139—AVERROËS. Ses *Commentaires sur Aristote* ont été publiés plusieurs fois en latin notamment à Venise en 1595. M. Renan a donné un bon résumé de la doctrine d'Averroès dans son livre *Averroès et l'Averroïsme*, 1852.
- 140—CARLYLE. *Specimens of arabica poetry from the earliest times*. Cambridge, in-4°, 1796.
- 141—DJAMY. *Practical philosophy of the muhammedan people...* being a translation of the Akhlâki-jalaly, by Thomson, London, 1839.
- 142—DOZY, *Recherches sur l'histoire et la littérature de l'Espagne pendant le moyen âge*, Leide, 1860, 2 vol. in-8°, (3e éd. 1881).
- 143—ELMOCADDESI. *Les Oiseaux et les fleurs, allégories morales*, trad. O. de tassy, Paris, 1821.
- 144—G. W. FREITAG. *Darstellung der arabischen Verkunst*. Bône, 1831 in-8°.
- ۱۳۶ - ابو طالب - تصبیح و اشعار ، چندین ترجمه از آثار وی که معاصر پیغمبر صم بوده است موجود است ، چاپ آخر بربری و لاتینی منتشر شده (اکسفورد ۱۸۰۶)
- ۱۳۷ - امرء القیس - دیوان ، متن عربی و ترجمه فرانسه دوسلان ، پاریس ۱۸۳۷
- ۱۳۸ - عترة - ترجمه از عربی بتوسط هامیلتن ، لندن ۱۸۲۰ ، ج ۲ - وقایع عترة ترجمه دیویک ، پاریس معارف عترة منظومه عربی ، چاپ منیل ، لندن ۱۸۱۶ قصاید عترة نیز در ترجمه های مختلف لاتینی و انگلیسی و آلمانی معانی چاپ شده
- ۱۳۹ - ابن رشد - شروح او بر ارسطو چندین دفعه بلاتینی چاپ شده ، مخصوصا در وینز در ۱۵۹۵ ، مسیو رنان خلاصه خوبی از ابن رشد در کتاب خود «ابن رشد و حکمت ابن رشد» داده است ، چاپ ۱۸۵۲
- ۱۴۰ - کارلیل - نمونه هایی از شعر عربی از زمان های قدیم ، کمبریج ۱۷۹۶
- ۱۴۱ - جامی - حکمت عملی ملل اسلام ، با ترجمه ای از اخلاق جلالی ، بتوسط طامسون ، لندن ۱۸۳۹
- ۱۴۲ - دوزی - مطالعات در تاریخ ادبیات اسپانیا در قرون وسطی ، لندن ۱۸۶۰ ، ج ۲ (چاپ سوم ۱۸۸۱)
- ۱۴۳ - المقدسی - طیور و ازهار ، استعارات اخلاقی ، ترجمه گ . دو تاسی ، پاریس ۱۸۲۱
- ۱۴۴ - ژ . و . فریتاک - تصویری از آداب و رسوم اعراب بون ۱۸۳۱

- 145—GRANGERET DE LAGRANOE. *Anthologie arabe*. Paris. 1828, iii-8°.
- 146—HARIRI. *les Séance d'Hariri*, publiées en arabe par S. de Sacy. Paris, 1822, in-folio. (Il n'exsiste aucune traduction complete de cet important ouvrage).
- 147—HAMMER PURGSTALL. *Literaturgeschichte dar araber*, Vinne, 1850-56, 7 vol. in-8°.
- 148—HUMBERT. *Anthologie arabe*. Paris 1819, in-8°.
- 149—J. JAHN. *Arabische chrestomathie* Vienne, 1802, in-8°.
- 150—KAZWINI. *The logic of the arabien with an english translation*, by Sprenger. Calcutta, 1854, in-4°.
- 151—LOKMAN. *Fables* trad. Marcel. Paris, 1803, in-18. Il existe de nombreuses traductions de cet ouvrage.
- 152—MEHREN. *Die Rhetorie der Araber*. Kopenhagen, 1853, in-8°.
- 153—MOALLAFAT. *Les sept Moallakat*. texte arabe publié par C. de Perceval. Paris. in-4°. Il existe des traductions latines, anglaise et allemandes de ces poèmes célèbres.
- 154—LES MILLE ET UNE NUITS Il existe de nombreuses éditions des mille et une nuits dans la plupart de langues. Toutes les éditions françaises sont de simples réimpressions de l'incomplète traduction de Galland. Une des meilleures éditions connues est celle publiée par M. Veil, professeur de langues orientales, à Heidelberg, d'après le texte arabe (*Tausend une eine nacht*, 4 vol. in-8°. Stuttgart, 1872).
- 155—NOELDEKE. *Beiträge zur kenntniss der Poesie der alten Araber*. Hannover, 1864, in-8°.
- ۱۴۵ - گرانزره دولا گرانز - منتخبات عربی ، پاریس ۱۸۲۸
- ۱۴۶ - حریری - مقامات حریری ، متن عربی چاپ س. دوساسی ، پاریس ۱۸۲۲ (ترجمه کاملی ازین کتاب مهم نیست)
- ۱۴۷ - هامرپور گشتال - تاریخ ادبیات عرب وینه ۱۸۵۰ ج ۷۰۵۶
- ۱۴۸ - هومبر - منتخبات عربی ، پاریس ۱۸۱۹
- ۱۴۹ - ژ . یاهن - منتخبات عربی ، وینه ۱۸۰۲
- ۱۵۰ - قزوینی - منطق اعراب ، با ترجمه انگلیسی اشیرنگر کلکتہ ۱۸۵۴
- ۱۵۱ - انمان - قصص ، ترجمه مارسل ، پاریس ۱۸۰۳ ، ترجمه های متعدد از این کتاب هست .
- ۱۵۲ - مهران - معانی و بیان اعراب ، کوبنهاگ ۱۸۵۳
- ۱۵۳ - مملقات - سبته مملقة ، متن عربی چاپ ک. دوپرسوال ، پاریس ترجمه های لاتینی و انگلیسی و آلمانی از این منظومات معروف هست .
- ۱۵۴ - الف ليلة وایله - چایهای متعدد الف ليلة وایله در اغلب زبانها هست ، تمام چایهای قرآنیه فقط تجدید طبع ترجمه آنتس گالان است . یکی از بهترین چایهای معروف چاپ مسیو ویل معلم زبان های شرق درهایدن لبرک از متن عربی است (الف ليلة وایله ۴ ج ، اشتونگارت ۱۸۷۲)
- ۱۵۵ - نذک - ملاحظیات در باب اشعار اعراب قدیم : هانور ۱۸۶۴

- 156—PROVERBES ARABES. il existe plusieurs recueils des proverbes arabes. Voici la liste des plus importants: *Proverborum arabicorum sententiarum huc cum interpretatione latina et scholiis. J. Scalligeri, Leidæ, 1614, in-4°. MEIDANI: Proverbium arabicorum. Éd. Schroeder, Lug. Batav., 1795 in-4°. Traduit en partie en français par Quatremère, Paris, 1837- in-8°. Burckhard's arabic proverbs; or the manners and customs of modern Egyptians. London. 1830, in-4°.—LANDBERG: Proverbes et dictons du peuple arabe, Leyde et Paris, 1881, in-8°. Tome 1er.*
- 157—SCHMOLDERS. *Essai sur les écoles philosophiques chez les Arabes.* Paris, 1842, in-8°.
- 158—S. DE SACY. *Chrestomathie arabe,* Paris, 1826, 3 vol. in-8°.
- 159—G. WAHL. *Neue arabische anthologie.* Leipzig, 1791, in 8°.
- 160—ZAMAKSCHARI. *Pensées,* texte arabe avec traduction par B. de Meynard. Paris, 1876, in-8°.
- 161—ZAMAKSCHARI. *Les Coliers d'or.* Allocutions morales. Texte arabe suivi d'une traduction française par B. de Meynard. Paris, 1876, in-8°.
- ۱۵۶ - امثال عرب - چندین مجموعه امثال عرب هست ، اینست صورت مهم ترین آنها ، مجتمعه امثال عرب ترجمه لاتینی ، چاپ ژ . اسکالیزری ، لیون ۱۶۱۴
میدانی ، امثال عرب ، چاپ شرودر ، لیون ۱۷۹۵
قسمتی از آن ترجمه فرانسه کاترمیر ، پاریس ۱۸۳۷
امثال عربی بور کارد در کتاب رجال و آداب مصر جدید ، لندن ۱۸۳۰ لاندبرگ امثال و حکم ملت عرب ، لیون و پاریس ۱۸۸۳ ج اول
- ۱۵۷ - شمولدر - مطالعه ای در باب مذاهب فلسفی اعراب ،
پاریس ۱۸۴۲
- ۱۵۸ - س. دوساسی - منتخبات عربی ، پاریس ۱۸۲۶ ، ۳ ج
- ۱۵۹ ژ . وان - منتخبات عربی جدید ، لایپزیگ ۱۷۹۱
- ۱۶۰ - زنجشیری ، حکم ، متن عربی با ترجمه ب . دومنار .
پاریس ۱۸۷۶
- ۱۶۱ - زنجشیری - اطواق الذهب ، حکم اخلاقی ، متن عربی
با ترجمه فرانسه ، ب . دومنار ، پاریس ۱۸۷۶

۶ - کتب علمی اعراب

چون دارالمنهاجی اروپا در مدت چندین قرن انحصاراً از ترجمه های لاتینی کتاب های عربی زندگی کرده اند چاپهای این ترجمه ها بسیار فراوانست . چون نفی ندارد آنها را تعداد کم کنیم ما فقط بنقل فهرست الفبائی علمای مهم عرب با آثار اساسی هر یک از آنها و تعیین زمانی که در آن زندگی کرده اند قناعت میکنیم .

Les universités de l'Europe ayant exclusivement vécu des traductions latines des ouvrages arabes pendant plusieurs siècles, les éditions de ces traductions sont fort nombreuses. Comme il serait sans intérêt de les énumérer, nous nous bornerons à donner la liste alphabétique des principaux savants arabes avec les œuvres fondamentales de chacun d'eux et l'indication de l'époque à laquelle ils vécurent.

- 162—ABOUL-HASSAN. (XIIIe siècle). Cet astronome a composé plusieurs ouvrages notamment un *Traité des sections coniques* et un livre d'astronomie « *Commencements et fins* » dont une partie a été traduite par Sédillot sous le titre: *Traité des instruments astronomiques* (T. 1er des mémoires de l'ac. des Inscript. et belles lettres, 11843).
- 163—ABOUL-WÉFA (Xe siècle), un des plus célèbres astronomes arabes. Quelques chap. de ses œuvres ont été traduits par A. Sédillot. Paris, 1845.
- 164—ALBATEFNI (IXe siècle). Le principal ouvrage de cet astronome a pour titre: *De scientia stellarum* (Nuremberg, 1537, in-4°). Il a été traduit plusieurs fois .
- 165—ALBUCASIS (XIIe siècle). le plus célèbre des chirurgiens arabes. Il a été traduit plusieurs fois. Sa meilleure édition latine est celle de Bâle *Medendi methodus certa*, 1541, in-4°.
- 166—ABULMAZAR (VIIIe siècle). Un de ses manuscrits a été publié en latin sous le titre suivant *Introductorium in astronomiam*, Augsburg, 1489, in-4°. Un autre intitulé: *Livre de l'élongation* a été traduit en latin et imprimé du 1489 et 1515.
- 167—ALCHINDUS (XIe siècle) a composé plusieurs ouvrages notamment *De medicinarum compositionum gradibus investigandis libellus*, réimprimé plusieurs fois entre 1531 et 1603.
- 168—ALKHARKI. Wapke a fait paraître en 1853 un traité d'Algebre de cet auteur précédé d'un mémoire sur l'Algebre indéterminé chez les Arabes.
- ۱۶۲ - ابوالحسن (قرن سیزدهم) - این منجم چندین کتاب نوشته مخصوصاً کتابی در باب قطاع مخروطات و يك كتاب نجوم « بدايات و نهايات » که قسمتی از آنرا سدی لو بمنوان « کتاب ادوات نجوم » ترجمه کرده (جلد اول نشریات آکادمی کتیبه‌ها و ادبیات ۱۸۴۳)
- ۱۶۳ - ابوالوفاء (قرن نهم) - یکی از معروفترین منجمین هند فصل از آثار او را سدی لو ترجمه کرده ، پاریس ۱۸۴۵
- ۱۶۴ - البتانی (قرن نهم) - کتاب عمده این منجم این عنوانرا دارد : علم کواکب : (نورامبرگ ۱۵۲۷) ، چندین دفعه ترجمه شده
- ۱۶۵ - ابوالقاسم (قرن دوازدهم) - معروفترین جراح عرب ، چندین دفعه ترجمه شده ، بهترین چاپ لاتینی آن بیابان بل دست ، اصول طبی ۱۵۴۱
- ۱۶۶ - ابوالعشر (قرن هشتم) - یکی از کتب خطی او بلاتینی بمنوان ذیل چاپ شده : مقدمه نجوم ، اوگسبورگ ۱۴۸۹ . کتاب دیگری : کثات بینوات سیارات بلاتینی ترجمه شده و در ۱۴۸۹ و ۱۵۱۵ چاپ شده
- ۱۶۷ - الکندی (قرن نهم) - چندین کتاب نوشته مخصوصاً کتاب تحقیقات تدریجی طب ، که چندین دفعه دوباره چاپ شده از ۱۵۳۱ تا ۱۶۰۳
- ۱۶۸ - الخارکی . ویسکه - در ۱۸۵۳ کتاب جبر و مقابله این مؤلف را بهصمیمه یادداشتی در باب جبر و مقابله ، مجهولات نزد اعراب انتشار داد

- 169—ALKINDI. (IXe siècle), composa plus de 200 traités dont Casiri donne la liste dans sa Bibliothèque arabe. On y trouve une observation du passage de Venus en 839 de notre. ère.
- 170—ALKHOWAREZMI. (IXe siècle), auteur d'*Éléments, d'algèbre* traduits en anglais par Rosen, en 1831 une traduction latine avait été faite par Rodolphe de Bruges au commencement du XIIe siècle.
- 171—ALFERGANI (IXe siècle) a écrit des *Éléments d'astronomie*, dont il existe trois traductions latines. La première de Jean de Séville au XIIe siècle, imprimée à Ferrare en 1493, La dernière est de 1669.
- 172—ALPHAREBI. (IXe siècle), connu comme alchimiste. Ses ouvrages énumérés par Casiri sont écrits en hébreu et encore inédites.
- 173—AMADJOUR (XIe siècle), auteur de la table Abedia. Ses observations astronomiques sont reproduites par Idr.-Jounis.
- 174—ARTEPHIUS. (XIe siècle), alchimiste, a écrit un traité de la pierre, philosophale. *Liber secretus de lapide philosophorum*, traduit en français en 1612 par P. Arnaud.
- 175—ARZACHEL (XIe siècle), auteur des *Tables astronomiques Tolétones* qui ont servi de base, avec celles d'Albatégni, aux *Tables Alphonsines*.
- 176—AVENZORA (XIIe siècle). Le principal ouvrage de ce médecin a été publié sous ce titre: *De rectificatione et facilitatione regiminis et medicationis.* (Venise 1490.)
- ۱۶۹ - الکندی (قرن نهم) بیش از ۳۰۰ کتاب نوشته که کازیری در کتابخانه عربی خود فهرست آنرا نوشته. در میان آنها مطالعه ای در عبور زهره در تاریخ ۸۳۹ میلادی است.
- ۱۷۰ - الخوارزمی (قرن نهم) - مؤلف اصول جبر و مقابله ترجمه انگلیسی روزن در ۱۸۳۱، ترجمه لاتینی آنرا رودولف دو بروژ در ابتدای قرن دوازدهم کرده بود.
- ۱۷۱ - الفرغانی (قرن نهم) - اصول نجوم را نوشته است که سه ترجمه لاتینی از آن است. ترجمه اولی از ژان دو سویل در قرن دوازدهم، چاپ فراردر ۱۴۹۳، چاپ آخری از ۱۶۶۹ است.
- ۱۷۲ - الفارابی (قرن یازدهم) معروف بکیمیا - کتابهای او را که کازیری شمرده است بعضی نوشته شده و هنوز چاپ نکرده اند.
- ۱۷۳ - اماجور (قرن نهم) - مؤلف زیج عابدیه، ملاحظاتی نجومی او را ابن یونس نقل کرده.
- ۱۷۴ - ارتفیوس (قرن یازدهم) کیمیائی - کتابی در باب حجر الفلسفی نوشته. کتاب مخفی حجر الفلسفی، ترجمه فرانسه پ. ارنودر ۱۶۱۲.
- ۱۷۵ - ابن الزرقاله (قرن یازدهم) مؤلف زیج طلیطله که با زیج بنانی اساس زیج آلفونس را فراهم ساخته است.
- ۱۷۶ - ابن زهر (قرن دوازدهم) - کتاب عمده این طبیب باین عنوان چاپ شده، اصلاحات و تسهیلات پرهیز و طب (وینز ۱۴۹۰)

- 177—**AVERRÔES** (XIIe siècle). Ce célèbre philosophe s'est occupé également d'astronomie et de médecine. Son *Abrégé de l'Almageste* n'a pas été encore traduit. Il a composé aussi plusieurs ouvrages de médecine: *de Theriaca* (Venise, 1552), *de Venenis libre* (Lugduni, 1517), etc. *Colliget...* (Venise, 1552.)
- 178—**AVICENNE** (Xe siècle), le plus célèbre des médecins arabes. Son principal ouvrage, *Canon medicinae* a été réimprimé bien des fois. La 1re édition de ses œuvres complètes a paru à Venise en 1484. (*Opera omnia*, in f^o). On a publié des commentaires de ses Œuvres, jusqu'à la fin du dernier siècle.
- 179— **CONSTANTIN L'AFRICAIN** (XIe siècle), introduisit la médecine des Arabes en Italie et fonda la réputation de Pécole de Salerne. Il a composé de nombreux ouvrages: *De Morborum cognitione*, *De remediorum* etc., réimprimé plusieurs fois. La 1er édition a été imprimée à Bâle en 1536.
- 180—**GEBER** (VIIIe siècle), le plus célèbre des chimistes arabes. La bib. nationale de Paris possède 6 manuscrits latins de ses œuvres. Ils ont tous été imprimés sauf un fragment Vui traite des triangels sphériques. Son ouvrage le plus connu est intitulé: *Summa collectionis complementi secretorum naturæ*: Il a été imprimé pour la première fois en 1490, et traduit et français en 1672. Il existe également une traduction anglaise des œuvres de Geber datée de 1668.
- ۱۷۷ - ابن رشد (قرن دوازدهم) - این حکیم معروف بنجوم و طب هم پرداخته است. خلاصه المجسطی او هنوز ترجمه نشده. چندین کتاب طب هم تالیف کرده: تریاق (و نیز ۱۵۵۲)، کتات السموم (بون ۱۵۱۷) قولنج (و نیز ۱۵۵۲)
- ۱۷۸ - ابن سینا (قرن دهم) - معروف ترین اطباء اسلام کتاب عمده او قانون طب چندین دفعه چاپ شده اولین چاپ کلیات او در وین در ۱۴۸۴ (کلیات) منتشر شده تا آخر قرن گذشته شروحی از مؤلفات او چاپ کرده اند
- ۱۷۹ - قسطنطین افریقائی (قرن یازدهم) - طب عربی را بایطالیآ آورد و اساس شهرت مدرسه سالرن را فراهم کرد، کتاب های متعدد نوشت و معرفت امراض انویه و غیره که چندین بار چاپ شده، چاپ اول در بال در ۱۵۳۶ منتشر شده
- ۱۸۰ - جابر (قرن هشتم) - معروفترین کیمیاچی عرب. کتابخانه ملی پاریس، شش نسخه خطی لاتینی از آثار او دارد. تمام آنها چاپ شده بجز رساله ای که در باب مثلثات سکروی است. معروفترین کتاب او این عنوان را دارد: مجموعه ککامل اسرار طبیعت. بار اول در ۱۴۹۰ چاپ شده و در ۱۶۷۲ به فرانسه ترجمه شده. ترجمه انگلیسی هم از آثار جابر است که تاریخ- دارد ۱۶۶۸

- 181—**GEBER**, astronome de Séville du XIe siècle, a publié un livre d'astronomie traduit en latin (Nuremberg, 1533). On le confond souvent avec Geber le chimiste.
- 182—**HALY-ABBAS** (Xe siècle). Ce médecin a laissé sous le nom d'*Almaleki* un ouvrage en 50 livres. Il a été traduit en latin sous le titre suivant:
Liber totius medicinae. Venise, 1492. in-fo.
- 183—**HASSAN BEN HAITHEM** (XIe siècle), astronome et mathématicien. On a de lui: *Optice thesaurus*, édit. Risner, Basil. 1572, (traduit pour la 1re fois en 1270 par Witellio). Il a composé également un *Traité des connues géométriques*, dont Sédilota A publié un extrait.
- 184—**IBN-AL-AWAM**. Célèbre botaniste Espagnol du VIIe siècle son *Livre de l'agriculture*, a été récemment traduit par Clément Millet. in-8°. Paris, 1866.
- 185—**KAZWINI** (XIIe siècle), astronome géographe et naturaliste a écrit sur presque tous les sujets. Des extraits de son livre, *Les Merveilles de la nature*, ont été traduits en français par Chezy. Paris, 1805. in-4°. Sa cosmographie a été publiée en allemand récemment (voir à l'article géographie).
- 186—**IBN-E-BEITHAR** (XII siècle), fut un des plus célèbres botanistes arabes. Son *Traité des simples* a été traduit récemment en français par le d^r Leclerc. Paris, 1877-81, 2 vol. in-4°.
- 187—**IBN JONUIS** (Xe siècle). Cet astronome est un des auteurs de la *Table hakèmite*, le plus important ouvrage d'astronomie des Arabes. Traduite en partie par Caussin. Paris, 1804, in-4°.
- ۱۸۱ - جابر - منجم اشبیلیه در (قرن یازدهم) - کتاب نجومی که ترجمه بلائینی شده از او چاپ کرده اند (نورامبرگ ۱۵۳۳) اغلب او را با جابر هکیمیائی اشتباه میکنند
- ۱۸۲ - علی بن عباس (قرن دهم) - این طبیب بعنوان الکلی کتابی شامل ۵۰ فصل دارد ، بزبان لاتینی بعنوان ذیل ترجمه شده ، کتاب کلیات طب ، و نیز ۱۴۹۲
- ۱۸۳ - حسن بن هشام (قرن یازدهم) - منجم و ریاضی دان از آثار او است ، مخزن انوار ، چاپ ریسنر ، بازیل ۱۵۷۲ (ترجمه دهمه اول بتوسط ویلیو در ۱۲۷۰) ، نیز کتاب معینات هندسی را تألیف کرده که سدی یومتغیبی از آن چاپ کرده
- ۱۸۴ ابن العوام - گیاه شناس معروف اسپانیائی قرن دوازدهم . کتابات الزراء ، او را جدیداً کلیمان موله ترجمه کرده ، پاریس ۱۸۶۶
- ۱۸۵ - قزوینی (قرن سیزدهم) - منجم و جغرافیادان و طبیعی دان تقریباً در تمام موضوعات تألیف کرده متغیباتی از کتاب او « عجایب طبیب » بتوسط شری بفرانسه ترجمه شده ، پاریس ۱۸۰۵ . جغرافیای او اخیراً با آلمانی چاپ شده (رجوع شود بقسمت جغرافیا)
- ۱۸۶ - ابن بیطار (قرن دوازدهم) - یکی از معروفترین علمای گیاه شناسی عرب بود . کتاب مقررات او اخیراً بفرانسه بتوسط دکتر لکلرک ترجمه شده ، پاریس ۱۸۷۷ - ۲۰۸۱ ج
- ۱۸۷ - ابن یونس (قرن دهم) - این منجم یکی از مؤلفین زیج حاکی است که مهم ترین کتاب نجوم اعرابیه قسمتی از آنرا کوسن ترجمه کرده ، پاریس ۱۸۰۴

- 881—MAHMOUD EFFENDI. *Mémoire sur le calendrier arabe avant l'Islamisme*. Paris, 1858, in-8°.
- 189—J. MESUÉ (XIe siècle) Ce médecin a composé sur les médicaments de nombreux ouvrages réimprimés plusieurs fois. Les principaux ont été publiés sous le titre: *Canones universales* (Venise, 1471).
- 190—MOHAMMED-BEN MUSA (IX siècle). *L'Algèbre*, de ce célèbre mathématicien a été traduite plusieurs fois. La dernière traduction due à Marre est moderne. Rome, 1866, in-4°.
- 191—NASSIR-EDDIN-THOUSI (XIIIe siècle) a composé des tables en des extraits ont été traduits en latin: *Tabulae geographicæ* (Leyde, 1648 et Londres, 1652, in-4°.)
- 192—OTOUO-BEN (XIVe siècle), petit-fils de Tamerlan fut un des plus célèbres représentants de l'école d'astronomie arabe de Bagdad. Ses tables ont été publiées en latin. *Tabularum longitudinis et latitudinis stellarum fixarum*. (Oxford 1665), Sédillot a publié en français les prolégomènes de ces tables. Paris 1847, in-8°.
- 103—REHAZÈS (IXe siècle), ce médecin est connu aussi comme chimiste. On cite de lui 226 écrits. Le plus célèbre est *Continens* Il a été réimprimé plusieurs fois depuis 1486. Son traité de *Pestilentia* (de la petite vérole) a été publié en 1747 et en 1766. On possède également trois manuscrits de Razès sur la chimie.
- 194—THÉBIT-BEN-KORRAH (IXe siècle) le premier mathématicien qui ait appliqué l'algèbre à la géométrie. A. Sédillot a publié un extrait de ses ouvrages où on trouve la solution géométrique des équations cubiques.
- ۱۸۸ - محمود افندی - یادداشت در باب تقویم عرب پیش از اسلام ، پاریس ۱۸۵۸
- ۱۸۹ - ابن ماسویه (قرن نهم) - این طیب در باب ادویه کتاب های متعدد نوشته که چندین بار چاپ شده ، کتاب های عمده او بعنوان قانون عمومی چاپ شده (و نیز ۱۴۷۱)
- ۱۹۰ - محمد بن موسی (قرن نهم) - کتاب جبر و مقابله این ریاضی دان معروف چندین دفعه ترجمه شده ، آخرین ترجمه ای که توسط مار شده از همه جدید تر است ، روم ۱۸۶۶
- ۱۹۱ - نصیر الدین طوسی (قرن سیزدهم) - جداولی نوشته که منتخبات آن پلاتینی بعنوان جداول جغرافیائی (لیدن ۱۶۴۸ و لندن ۱۶۵۲) چاپ شده
- ۱۹۲ - النغ بیك (قرن چهاردهم) - نواده تیمور یکی از معروفترین نمایندگان مدرسه منجمین بغداد بود ، زیج او پلاتینی چاپ شده ، بعنوان جداول طوسی و عرضی کواکب ثابته (اکسفرده ۱۶۶۵) ، سدی یو مقدمه ابن زیج را بفرانسه چاپ کرده ، پاریس ۱۸۴۷
- ۱۹۳ - رازی (قرن نهم) - این طیب بعنوان کیمیائی نیز معروفست ، ۲۲۶ تالیف از او ذکر میکنند معروفتر از همه حاوی اوست که از ۱۴۸۶ تاکنون چندین دفعه چاپ شده ، کتاب جبری او در ۱۷۴۷ و ۱۷۶۶ چاپ شده ، نیز سه کتاب خطی از رازی در باب کیمیا بدست است
- ۱۹۴ - ثابت بن قره (قرن نهم) - اولین ریاضی دان که جبر و مقابله را در هندسه بکار برده ، آ. سدی یو منتخبی از کتاب های او را چاپ کرده که از آنجا راه حل هندسی معادلات مکعب دیده میشود

- 195—ZADITH (XIIe siècle), a écrit un traité alchimique intitulé: *7 abula chimie* imprimé dans le *Théâtre chimique*. ۱۹۵ - زدیث (قرن دوازدهم) کتابی در کیمیا نوشته است با اسم جداون کیمیا که در مجموعه کیمیائی چاپ شده.

فهرست سابق الذکر فقط شامل مهم ترین کارهای علمی اعرابست که بوسیله ترجمه های آنها معروف شده، بی فایده نیست که در باب کتب علمی ایشان به مؤلفات ذیل رجوع کنند.

La liste qui précède ne contient que les plus importants des travaux scientifiques des Arabes connus par des traductions. On consultera utilement sur leurs œuvres scientifiques les livres suivants:

- 196—DELAMBRE. *Histoire de l'astronomie au moyen-âge*. in-4°, Paris, 1819. ۱۹۶ - دلامبر - تاریخ نجوم در قرون وسطی، پاریس ۱۸۱۹
- 197—DORN. *Description of an arabic celestial globe*. London, 1869, in-4°. ۱۹۷ - دورن - وصف یک کره فلکی عربی، لندن ۱۸۲۹
- 198—JOURDAIN *Mémoire sur l'observatoire de Méragh*. (Mag-encyclopédique de 1810). ۱۹۸ - ژوردن - یادداشت در باب رصد خانه مراغه (مجله دائرة المعارف ۱۸۱۰)
- 199—LECLERC. *Histoire de la médecine arabe*. Paris, 1876, 2 vol. in-8°. ۱۹۹ - لکلرک - تاریخ طب عربی، پاریس ۱۸۷۶، ج ۲
- 200—FURNARI. *La Médecine arabe au IXe siècle*. Paris, 1846, 2 vol. in-8°. ۲۰۰ - فورناری - طب عربی در قرن نهم، پاریس ۱۸۴۶، ج ۲
- 201—REINAUD. *L'Art militaire chez les Arabes du moyen-âge*. in-8°, 1848 Paris. ۲۰۱ - رنو - فن نظام نزد اعراب قرون وسطی، پاریس ۱۸۴۸
- 202—SEDILLOT. *Recherches pour servir à l'histoire des sciences mathématiques chez les Orientaux*. Paris, 1837, in-4°. ۲۰۲ - سدی یو - مطالعات در تاریخ علوم ریاضی نزد شرقیان پاریس ۱۸۳۷
- 203—SINOBAS. *Libros del saber de astronomía del rey Afonso X de Castilla*. Madrid, 1863. ۲۰۳ - سینوباس - کتاب زیج نجومی آلفونس دهم پادشاه کاستیل، مادرید ۱۸۶۳
- 204—SPRENGEL. *Histoire de la médecine* (Halle, 1793-1803), traduit en français par Jourdan. ۲۰۴ - اسپرنگل - تاریخ طب (هال ۱۸۰۳-۱۸۹۲) ترجمه فرانسه ژوردن
- 205—WÆPKE. *Essai d'une restitution des travaux perdus d'Apollonius sur les quantités irrationnelles, d'après un manuscrit arabe*. Paris, 1856. in-4°. ۲۰۵ - وپکه - یادداشت در باب احیای آثار مفقوده اپولونیوس در موضوع که باب فرعی بنا بر یک نسخه خطی عربی، پاریس ۱۸۵۶
- 206—WÆPKE. *Recherches sur l'histoire des sciences mathématiques chez les Orientaux*. Paris, 1860, in-8°. ۲۰۶ - وپکه - مطالعات در تاریخ علوم ریاضی نزد شرقیان پاریس ۱۸۶۰
- 207—WUESTENFELD. *Geschichte der arabischen Aerzte und Naturforscher*. Göttingen, 1840, in-8°. ۲۰۷ - ووستنفلد - تاریخ علوم طبیعی اعراب، گوتینگن ۱۸۴۰

۷ - جغرافیا و سفرهای اعراب

- 208—ABOU LFÉDA. *Géographie*, traç. Reinaud. Paris, 1848, 2 vol. in-4°.
- 209—ABOLFÉDA. *Descriptio peninsulae arabum*, trad. Gagnier. Oxford, 1740. in-4°.
- 210—ABOLFÉDA. *Description du Mahgreb*, trad. par Solvat. in-8°. Alger, 1839.
- 211—BABELON. *Commerce des Arabes dans le nord de l'Europe*. Paris, 1882, in-4°.
- 212—ÉL-BEKRI. *Description de l'Afrique septentrionale*, trad. de Slane, Paris, 1859 in-8°.
- 213—EDRISI. *Géographie*, trad. Jaubert. Paris, 1836. in-8°.
- 214—FRIEHN. *Ibn Fozlan's und anderer Araber Berichte über die Russen alterer Zeit*. 1823, in-4°. St-Petersbourg.
- 215—GÆJE. *Bibliotheca geographorum arabicorum*. 1870-79 4 vol. in-8°. Lugd. Batavorum. (Le tome 1er contient Istakhri, le t. 2, Haukal, le t. 3, Mokaddassi).
- 216—IAN AL-OUARDI. *Operis cosmographici*, éd. Hylanda. Lundæ 1823 in-4°.
- 217—IBN-BATOUTAH. *Voyages*. Texte arabe accompagné d'une traduction par Delremery et Sanguinetti. Paris, 1873-79. 4 vol. in-8°.
- 218—IBN-KHARDABIH. *Le livre des routes et des province*, trad. par B. de Meynard. Paris, 1865.
- 219—IBN-HAUKAL. *Géographie*. Texte arabe publié par de Gæje. Leyde. 1871
- 220—IBN-HAUKAL. *The oriental geography*, translated by Ouseley. London, 1800, in-4°.
- 221—IBN-HAUKAL. *Description de l'Afrique*, trad. de Slane. Paris, 1842. in-8°.
- ۲۰۸ - ابوالفداء - جغرافیا ، ترجمه دنو - پاریس ۱۸۴۸ ، ج ۲
- ۲۰۹ - ابوالفداء - وصف شبه جزیره عربستان ، ترجمه کاتبه ، آکسفورد ۱۷۴۰
- ۲۱۰ - ابوالفداء - وصف مغرب ترجمه سولوا ، الجزیره ۱۸۳۹
- ۲۱۱ - بابلون - تجارت اعراب در شمال اروپا ، پاریس ۱۸۸۲
- ۲۱۲ - البکری - وصف افریقای شمالی ، ترجمه دوسلان ، پاریس ۱۸۵۹
- ۲۱۳ - ادریسی - جغرافیا ، ترجمه ژوبر ، پاریس ۱۸۳۶ - ۱۸۴۰ ج ۲
- ۲۱۴ - فروهن - ابن فضلان و سفر نامه های دیگر اعراب در باب روسیه ، یترز بورخ ۱۸۲۳
- ۲۱۵ - گوپه - مجموعه جغرافیون عرب ۱۸۷۰ - ۷۹ ، لندن ۴ ج (جلد اول شامل اسطخری و ج ۲ ابن حوقل و ج ۳ مقدسی است)
- ۲۱۶ - ابن الوردی - کتاب جغرافیا ، چاپ هیلاندا ، لندن ۱۸۲۳
- ۲۱۷ - ابن بطوطه - رحله ، متن عربی با ترجمه دفرمری و سان گی تلی ، پاریس ۱۸۷۳ - ۴۰۷۹ ج
- ۲۱۸ - ابن خردادبه - کتاب مسالك و ممالك ، ترجمه ب. دومنار ، پاریس ۱۸۶۵
- ۲۱۹ - ابن حوقل - جغرافیا ، متن عربی چاپ دو گوپه ، لندن ۱۸۷۱
- ۲۲۰ - ابن حوقل - جغرافیای شرقی ، ترجمه اوزله ، لندن ۱۸۰۰
- ۲۲۱ - ابن حوقل - وصف افریقا ، ترجمه دوسلان ، پاریس ۱۸۴۲

- 222 IBN-HAUKAL. *Description de Pa-
lerme au Xe siècle*, trad. Amari.
Paris, 1845, in-8°.
- 223—ISTAKHRI. *Vice regnorum...* Éd.
de Goeje. Lugd. Batavorum,
1870.
- 224—ISTAKHRI. *Das Buch der Länder,
aus den Arab. übers.*, von Mor-
dtmann. Hambourg, 1845, in-4°.
- 225—KAZWINI. *Kosmographie nach der
Wüstenfeldschen Textausgabe aus
dem arabschien etc.* Leipzig, 1869,
in-8°.
- 226—MAÇOUDI. *Les Prairies d'or*, trad.
Barbier de Meynard, Paris, 1861-
1878, 9 vol. in-8°. (ouvrage à la
fois historique et géographique).
- 227—REINAUD. *Relations des voyages
faits par les arabes et les Persans
dans l'Inde et la Chine dans le
IXe siècle de l'ère chrétienne*,
texte arabe et traduction, Paris
1845. 2 vol. in-8°.
- 228—SPRENGER. *Die Post und Reise-
routen des Orients* 1864, in-8;
Leipzig.
- 229—STUVE. *Die Handelszüge der Ara-
ber* Berlin, 1836, in-8°.
- 230—B. DE TUDÉLE. *Les voyages en
Europe, Asie Afrique faits au
XIe siècle par ce célèbre voya-
geur ont été plusieurs fois tra-
duits et notamment en français
(Amsterdam, 1743, in-8°).*
- 231—YAKOUT. *Geographisches Wörter-
buch*, herausgegeben von Wus-
tenfeld, Leipzig, in-8°. (commen-
cé en 1866). M. Barbier de Mey-
nard a extrait du volumineux
dictionnaire de Yakoût ce qui a
trait à la Perse sous ce titre:
*Dictionnaire historique, géogra-
phique et littéraire de la Perse.*
Paris, 1861, in-8°.
- ۲۲۲ - ابن حوقل - وصف یارم در قرن دهم، ترجمه آماری.
پاریس ۱۸۴۵
- ۲۲۳ - اسطخری - مسالك الممالك - چاپ دو گویه، لندن
۱۸۷۰
- ۲۲۴ - اسطخری - کتات ممالک ترجمه از عربی فن مرتمان
هامبورگ ۱۸۴۵
- ۲۲۵ - قزوینی - جغرافیای متن عربی، لایپزیک ۱۸۶۹
- ۲۲۶ - مسعودی - مروج الذهب، ترجمه یاریه دو مناره
پاریس ۱۸۶۱ - ۱۸۷۸، ۹ ج (کتاب تاریخ و
جغرافیا باهم)
- ۲۲۷ - رنو - سفر نامه های اعراب، ایران در هندوستان
و چین در قرن نهم میلادی، متن عربی و ترجمه، پاریس
۱۸۴۵، ۲ ج
- ۲۲۸ - اشیرنگر - راه های چایار و مسافر در شرق، لایپزیک
۱۸۶۴
- ۲۲۹ - استوو - نقشه های خطی اعراب، برلین ۱۸۳۶
- ۲۳۰ - ب. دو تودل - سفر نامه های اروپا و آسیا و آفریقای
قرن دوازدهم، این مسافر معروف چندین بار ترجمه
شده و مخصوصاً بفرانسه (آمستردام ۱۷۴۳)
- ۲۳۱ - یاقوت - معجم البلدان، چاپ و وستفالد، لایپزیک
(شروع در ۱۸۶۶)، مسیو یاریه دو مناراز معجم
حجم یاقوت آنچه در باب ایران بوده است استخراج
شده باین عنوان، معجم تاریخی و جغرافیائی و ادبی
ایران، پاریس ۱۸۶۱

۸ - علم عتیقات و سکه شناسی و صنایع ظریفه

- 232—BARNIER DE MEYNARD. *Ibrahim... scènes de la vie d'artiste au IIIe siècles de Phégypte*. Paris, 1869, in-8°.
- 233—BATAISSIER. *Histoire de l'art monumental*. In-8°, Paris, 2e éd 1880
- 234—BOURGOIN. *Les Arts arabes*. Paris, in-4°.
- 235—CAUSIN DE PERCEVAL. *Notices sur les principaux musiciens arabes des trois premiers siècles de Phégypte*. In-8°, Paris.
- 236—CHRISTIANOWITSCH. *La Musique arabe aux temps anciens*. Paris, in-4°, 1863.
- 237—COSTE. *L'Architecture arabe d'après les monuments du Caire, dessinés de 1818 à 1825*. In-f^o, 1838, Paris.
- 238—COSTE. *Monuments modernes de la perse* Paris, in-f^o, 1870.
- 239—DAVILLIERS. *Histoire des fouilles hispano-moresques*. Paris. 1861, in-8°.
- 240-J. DE LA RADA Y DELGADO. *Museo español de antigüedades* Madrid, in f^o. (En cours de publication), 9 vol. de cette belle publication ont paru.
- 241 FLANDIN. *L'Orient*. 3 vol. in-f^o, Paris, 1840.
- 242 CHIRAUT DE FRANCOY. *Essai sur l'Architecture des Arabes et des Maures en Espagne et en Sicile*. Paris, in-4°.
- 243 OUFKIN. *Voyage archéologique dans la province de Tunis*. 2 vol. in-8°, Paris, 1862.
- 244—IBN-KHALDOUN. *L'Art de l'Architecture* (Extrait des prolégomènes), trad. par Coquebert de Mombert. In-8°, Paris, 1827.
- 245—O. JONES. *L'Alhambra*. 2 vol. in-f^o, London, 1830.
—*The Alhambra court in the crystal Palace erected and described by O. Jones*-In-18, 1854, London.
- ۲۳۲ - باریه دو منار - ابراهیم . . . مناظری از زندگی صنعت گری در قرن سوم هجری ، پاریس ۱۸۶۹
- ۲۳۳ - باتسیه - تاریخ صنایع تزئینی ، پاریس ۱۸۸۰ ، چاپ دوم
- ۲۳۴ - بورگوین - صنایع اعراب ، پاریس
- ۲۳۵ - کوسن نو پرسوال - یادداشتهای درباب موسیقی دانهای عمده عرب در سه قرن اول هجرت ، پاریس
- ۲۳۶ - کریستیانوویچ - موسیقی عرب در زمانهای قدیم . پاریس ۱۸۶۳
- ۲۳۷ - کوست - معماری عرب بنا بر ابنه نامره که نقشه آنها از ۱۸۱۸ تا ۱۸۲۵ برداشته شد ، پاریس ۱۸۳۸
- ۲۳۸ - کوست - بناهای جدید ایران ، پاریس ۱۸۷۰
- ۲۳۹ - دویل - تاریخ کاشی های عربی اسپانیا ، پاریس ۱۸۶۱
- ۲۴۰ - ژ . دولا رادا ای الکادو - موزه اسپانیا - عتیقات (در حال انتشار) ۹ ج ازین تشریح زیر انتشار یافته .
- ۲۴۱ - فلاندین - مشرق ، ۳ ج ، پاریس ۱۸۴۰
- ۲۴۲ - ژیرو دوپرانژ - یادداشت در باب معماری اعراب و مغربیان در اسپانیا و صقلیه ، پاریس ۱۸۴۲
- ۲۴۳ - گرن - سفر حفاریات در ایالت تونس ، ۲ ج ، پاریس ۱۸۶۲
- ۲۴۴ - ابن خلدون - صنعت و معماری (مستخرج از مقدمه او) ، ترجمه کوژبرد و مومبر ، پاریس ۱۸۲۷
- ۲۴۵ - ا . جونز - العمراء ، ۲ ج ، لندن ۱۸۳۰ ، العمراء صحن قصر بلور ، نقشه و وصف آن بتوسط ا . جونز لندن ۱۸۵۴

- 246—KIESEWETTER. *Die Musik der Araber*. Leipzig, 1842, in-4°.
- 247—LABORDE ET LINANT. *Voyage dans Arabie, Pétrée*. Paris, 1830, in-f^o.
- 248—LANGLOIS. *Numismatiques des Arabes avant l'Islamisme*. In-4°. 1859.
- 249—LONGPÉRIER. *Archéologie orientale. monuments arabes*. T. 1er, in-8° Paris, 1883.
- 250—MAKRIZY. *Traité des monnaies musulmanes*, trad. S. de Sacy, Paris, 1797, in-8°.
- 251—MARJOL DE CARJAVAL. *Description générale de l'Afrique*, trad. de P. d'Ablancourt. 3 vol. in-4° Paris, 1667.
- 252—MONUMENTOS ARQUITECTONICOS DE ESANA. Ce magnifique ouvrage se publie sous les auspices du gouvernement espagnol. 7 vol. in-f^o de planches accompagnées d'un texte détaillé ont paru.
- 253—MURPHY. *The arabian antiquities of Spain*. London 1815. in-f^o.
- 254—PRASSE D'AVESNES. *L'Art arabe d'après les monuments de Caire*. Paris, 3 vol. in-f^o. (Terminé en 1878.)
- 255—RAVOISIER. *Architecture, sculpture inscription et vues de l'Algérie*. In-f^o. (Fait partie de l'exploration de l'Algérie de 1840, à 1842, publié par ordre du gouvernement.)
- 256—REINAUD. *Monuments du cabinet du duc de Blacas*. Paris, 1828 2 vol. in-8°.
- 257—ROBLES. *Malaga musulmana*. Paris, 1880, in-8°, illustré.
- 258—SALVATOR DANIEL. *La Musique arabe*. In-8°. Paris, 1863.
- 259—SAULCY. *Numismatiques des rois nabathéens de Petra*. 1874, in-8°.
- ۲۴۶ - کزوتر - موسیقی اعراب ، لایپزیک ۱۸۴۲
- ۲۴۷ - لابورد و لینان - سفر در عربستان غربی ، پاریس ۱۸۳۰
- ۲۴۸ - لانگلو - سکه شناسی اعراب پیش از اسلام ، ۱۸۵۹
- ۲۴۹ - لُن پریه - عتیقه شناسی شرقی ، بناهای عرب ، ج اول ، پاریس ۱۸۸۳
- ۲۵۰ - مقریزی - کتاب سکه های اسلامی ، ترجمه س . دو ساسی ، پاریس ۱۷۹۷
- ۲۵۱ - مارمون دو ککار ژاوان - وصف عمومی افریقا ، ترجمه پ . دابلانکور ، ج ۳ پاریس ۱۶۶۷
- ۲۵۲ - آثار معماری اسپانیا - این کتاب جالب پسر پرستی دولت اسپانیا در تحت طبع است ، ۷ نقشه بامتن مفصّالی انتشار یافته
- ۲۵۳ - مورفی - عتیقات عربی اسپانیا ، لندن ۱۸۱۵
- ۲۵۴ - پریس داوون - صنایع عرب بنابر ایشیه نهره ، پاریس ج ۳ (۱۸۷۸ خاتمه یافته)
- ۲۵۵ - راوازایه - معماری و حجاری و کتیبه ها و مناظر الجزایر (جزو کشفیات الجزایر از ۱۸۴۰ تا ۱۸۴۳ است که فرمان دولت چاپ شده)
- ۲۵۶ - رنو - آثار محفوظه در موزه دوک دوبلاکاس ، پاریس ج ۲۰ ۱۸۲۸
- ۲۵۷ - روبلس - مالاگای اسلامی ، پاریس ۱۸۸۰
- ۲۵۸ - سالواتردانبل - موسیقی عرب ، پاریس ۱۸۶۳
- ۲۵۹ - سواسی - سکه شناسی پادشاه نبطی مغرب عربستان ۱۸۷۴

فهرست منابع و مراجع کتاب بر حسب اصول

- 260—SCHLUMBERGER. *Le Trésor de Saïa. Étude sur les monnaies hymyaritiques.* Paris, 1880, in-4°.
۲۶۰ - شلومبرگر - دفینه صنعا ، معانیات در باب سکه های
جمری ، پاریس ، ۱۸۸۰
- 261—TEXIER. *L'Arménie, la Perse et la Mésopotamie.* Paris 3 vol. in-1°, 1842-52.
۲۶۱ - تکسیه - ارمنستان و ایران و بین النهرین ، پاریس
ج ۳ ، ۱۸۴۲ - ۵۲
- 262—UYFALVY. *L'Art. des cuivres anciens au Cachemire.* In-8°, illustré, Paris, 1864. in-4°.
۲۶۲ - اویفالیوی - صنعت مسگری قدیم در کشمیر ، پاریس
۱۸۶۴
- 263—VOUË, *Le Temple de Jérusalem* Paris, 1864, in-4°.
۲۶۳ - وگه - معبد اورشلیم ، پاریس ۱۸۶۴

توضیح : گراوریکه در صفحه « ۳۶۰ » بعنوان ذیل آن بچاپ رسیده اشتباهاً در موقع تنظیم
صفحه در آنجا قرار گرفته ، جای این گراور در صفحه « ۳۸۰ » میباشد که شماره « ۱۴۰ » تحت عنوان
« طائر ابن السراج در العمراء » چاپ شده است .

